

Četrtek, 08. oktober 2015

P8_TA(2015)0342

Srednjeafriška republika

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. oktobra 2015 o Srednjeafriški republiki (2015/2874(RSP))

(2017/C 349/03)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Srednjeafriški republiki,
- ob upoštevanju resolucije z dne 11. februarja 2015 o delu Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju resolucij skupne parlamentarne skupščine AKP-EU z dne 19. junija 2013, 19. marca 2014 in 17. junija 2015 o razmerah v Srednjeafriški republiki,
- ob upoštevanju izjav podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o razmerah v Srednjeafriški republiki, zlasti z dne 13. oktobra 2014,
- ob upoštevanju izjave predstavnika za stike z javnostjo Evropske službe za zunanje zadeve (EEAS) z dne 28. septembra 2015 o nasilju v Srednjeafriški republiki,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 9. februarja 2015 in 20. julija 2015 o Srednjeafriški republiki,
- ob upoštevanju izjav Marie-Therese Keita Bocoum, neodvisne strokovnjakinje OZN za razmere na področju človekovih pravic v Srednjeafriški republiki, z dne 1. oktobra 2015,
- ob upoštevanju poziva generalnega sekretarja OZN Ban Ki Muna in varnostnega sveta dne 28. septembra 2015 k takojšnji prekinitvi nenadnega izbruha nasilja v Srednjeafriški republiki,
- ob upoštevanju resolucije OZN št. 2217 (2015), s katero je bil podaljšan mandat misije MINUSCA s sedanjim številom njenih pripadnikov do 30. aprila 2016, ki jo je Varnostni svet sprejel na 7434. srečanju 28. aprila 2015,
- ob upoštevanju resolucije OZN št. 2196 (2015), s katero so bile sankcije, naložene Srednjeafriški republiki, podaljšane do 29. januarja 2016, mandat skupine strokovnjakov, ki pomaga sankcijskemu odboru za Srednjeafriško republiko, pa do 29. februarja 2016,
- ob upoštevanju poročila Združenih narodov z dne 15. maja 2015 o oceni prizadevanj na področju pregona in pomoči žrtvam zaradi spolnega izkoriščanja in zlorab, ki jih zagreši osebje Združenih narodov in drugi pripadniki mirovnih operacij,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja ZN z dne 11. septembra 2015 o priporočilih neodvisnega odbora na visoki ravni o mirovnih operacijah,
- ob upoštevanju končnega poročila mednarodne preiskovalne komisije o Srednjeafriški republiki z dne 19. decembra 2014,
- ob upoštevanju mednarodne konference na visoki ravni o Srednjeafriški republiki z naslovom „Od humanitarne pomoči do odpornosti“, ki je potekala 26. maja 2015 v Bruslju,

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0035.

Četrtek, 08. oktober 2015

- ob upoštevanju sporazuma o razoroževanju, demobilizaciji, vračanju in ponovnem vključevanju, ki so ga 10. maja 2015 na banguijskem forumu podpisale številne oborožene skupine,
 - ob upoštevanju revidiranega Sporazuma iz Cotonuja,
 - ob upoštevanju političnega sporazuma iz Librevilla (Gabon) z dne 11. januarja 2013 o reševanju politično-vojaške krize v Srednjeafriški republiki, ki je bil podpisan pod okriljem voditeljev držav in vlad skupnosti ECCAS in določa pogoje za rešitev krize v Srednjeafriški republiki,
 - ob upoštevanju izrednih zasedanj voditeljev držav in vlad Gospodarske skupnosti srednjeafriških držav (ECCAS), ki so potekala v N'Djameni (Čad) 21. decembra 2012, 3. aprila 2013 in 18. aprila 2013, in njihovih sklepov o ustanovitvi prehodnega nacionalnega sveta z zakonodajnimi in ustavodajnimi pooblastili ter o časovnem načrtu za proces tranzicije v Srednjeafriški republiki,
 - ob upoštevanju srečanja mednarodne kontaktne skupine z dne 3. maja 2013 v Brazzavillu (Republika Kongo), ki je potrdila časovni načrt za tranzicijo in ustanovila poseben sklad za pomoč Srednjeafriški republiki,
 - ob upoštevanju dogovora o premirju, podpisanega julija 2014,
 - ob upoštevanju sklepov s sedmega srečanja mednarodne kontaktne skupine za Srednjeafriško republiko 16. marca 2015 v Brazzavillu,
 - ob upoštevanju uradnih izjav sveta Afriške unije za mir in varnost dne 17. septembra 2014 in 26. marca 2015,
 - ob upoštevanju ustave Srednjeafriške republike, ki jo je prehodni svet sprejel konec avgusta 2015,
 - ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča iz leta 1998, ki ga je Srednjeafriška republika ratificirala leta 2001,
 - ob upoštevanju neobveznega protokola h Konvenciji o otrokovih pravicah glede udeležbe otrok v oboroženih spopadih, katere podpisnica je tudi Srednjeafriška republika,
 - ob upoštevanju členov 135(5) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker so konec septembra 2015 izbruhnili novi spopadi, ki so terjali 42 smrtnih žrtev, okoli 37 000 ljudi pa je bilo prisiljenih zapustiti domove;
- B. ker je septembra 2015 iz zapore Ngaragba v Banguiju in v Bouarju pobegnilo več kot 500 zapornikov, med katerimi so bili tudi zelo znani storilci kršitev človekovih pravic in zlorab; ker to resno ogroža civilno prebivalstvo ter zaščito žrtev in prič; ker ta pobeg iz zapore pomeni nazadovanje na področju ohranjanja javnega reda in miru in boja proti nekaznovanju v Srednjeafriški republiki;
- C. ker so se po podatkih Urada za usklajevanje humanitarnih zadev poslabšale razmere za agencije za pomoč v Banguiju; ker so bile številne pisarne in bivališča humanitarnih organizacij oropane, prosto gibanje njihovega osebja, zlasti zdravstvenih delavcev v bolnišnicah, pa ovirano;

Četrtek, 08. oktober 2015

- D. ker spopadi in številne cestne blokade otežujejo zagotavljanje humanitarne pomoči, saj oblasti ne morejo dostopati do več tisoč notranje razseljenih ljudi in oceniti potreb; ker so zaskrbljenost glede varnega dostopa do mestnih predelov v Banguiju izrazili tudi Zdravniki brez meja, ki so poročali o ranjencih, ki do njih pogosto prihajajo peš, kajti njihova rešilna vozila do tja ne morejo, saj naj bi prestolnica postala prenevarna;
- E. ker je OZN sklenila podaljšati mandat misije MINUSCA do 30. aprila 2016 in določila, da bo odobreno število njenih varnostnih sil zajemalo 10 750 vojakov, vključno s 480 vojaškimi opazovalci in štabnimi častniki, in 2 080 pripadnikov policijskega osebja, vključno s 400 policisti in 40 pravosodnimi policisti;
- F. ker so se po poročanju mirovne misije ZN v državi (MINUSCA) varnostne razmere v zadnjem času umirile, vendar so še vedno trenja v Banguiju, kjer prihaja do napadov na civilno prebivalstvo, nasilja med skupnostmi in napadov na humanitarno osebje;
- G. ker je glavna tožilka Mednarodnega kazenskega sodišča Fatu Bensuda vpletene v spopade pozvala, naj takoj končajo nasilje in se ga vzdržijo, in dodala, da bodo vsi storilci vojnih zločinov kaznovani; ker je bila 24. septembra 2014 sprožena druga preiskava konfliktov v Srednjeafriški republiki;
- H. ker obstaja nevarnost, da bi nedavni spopadi ogrozili novi mirovni proces in državo potisnili nazaj v temačno obdobje konec leta 2013 in 2014, ko je bilo ubitih več tisoč prebivalcev, več deset tisoč pa jih je moralo zapustiti domove; ker je še vedno velika nevarnost kriminala; ker so razmere v Srednjeafriški republiki za ženske zelo zaskrbljujoče in ker vse vpletene strani kot vojno orožje pogosto uporabljajo posilstva;
- I. ker so udar leta 2013 in kasnejšo odstavitev začasnega predsednika Michela Djotodiaja in začasnega predsednika vlade Nicolasa Tiangayja spremljale množične in hude kršitve človekovih pravic z očitnim tveganjem genocida, vključno z zunajsodnimi poboji, mučenjem, plenjenjem, množičnimi posilstvi in spolnimi zločini, ugrabljanjem žensk in otrok in prisilnim novačenjem otrok vojakov;
- J. ker bi morali Srednjeafričani 4. oktobra 2015 na referendumu odločiti o sprejetju nove ustave in izvoliti predstavnike na vzporednih predsedniških in zakonodajnih volitvah, ki naj bi prvotno potekale 18. oktobra 2015 (prvi krog) in 22. novembra 2015 (drugi krog); ker so si prehodne oblasti v zadnjih tednih prizadevale za preložitve volitev, vendar državni urad za volitve še vedno ni objavil novega datuma, volilni sezname še niso oblikovani in volilni lističi niso bili razdeljeni;
- K. ker se država sooča z najhujšo humanitarno krizo od razglasitve neodvisnosti leta 1960, ki je prizadela vse 4,6-milijonsko prebivalstvo, od tega je polovica otrok; ker pomoč potrebuje 2,7 milijona prebivalcev, vključno s hrano, zaščito ter dostopom do zdravstva, pitne vode, sanitarij in stanovanj; ker je po ocenah več kot 100 000 otrok v državi žrtev spolnih zlorab in novačenja v oborožene skupine, zaradi krize pa je milijon otrok ostalo brez šolanja;
- L. ker so oborožene skupine 5. maja 2015 dosegle sporazum o izpustitvi med šest in deset tisoč otrok vojakov;
- M. ker so bile mirovne operacije omadeževane zaradi domnevnih spolnih zlorab otrok in deklic, ki naj bi jih zagrešili pripadniki sil ZN in francoskih sil;

Četrtek, 08. oktober 2015

- N. ker imajo tako pripadniki oboroženih skupin Saleka kot „anti-balaka“ dobiček od trgovine z lesom in diamanti z izvajanjem nadzora nad najdišči in „obdavčitvijo“ ali izseljevanjem plačila za „zaščito“ rudarjev in trgovcev; ker so trgovci iz Srednjeafriške republike kupili diamante v vrednosti več milijonov dolarjev, ne da bi ugotovili, ali so s kupovanjem financirali oborožene skupine;
- O. ker je spoštovanje človekovih pravic temeljna vrednota Evropske unije in bistveni element Sporazuma iz Cotonouja, zlasti njegovega člena 8;
- P. ker sta iskanje pravice in sojenje storilcem hudih kršitev človekovih pravic bistvenega pomena za odpravo zlorab in vzpostavitev normalnih razmer v Srednjeafriški republiki;
- Q. ker nasilje še naprej spremlja nekaznovanost, čeprav je prehodni svet sprejel, začasni predsednik pa podpisal zakon o ustanovitvi posebnega kazenskega sodišča, sestavljenega iz nacionalnih in mednarodnih sodnikov in tožilcev, ki naj bi izvedli preiskave in sodili storilcem hudih kršitev človekovih pravic, zagrešenih v Srednjeafriški republiki od leta 2003;
- R. ker je EU septembra 2014 začela prve tri razvojne projekte v sklopu večstranskega skrbniškega sklada EU za Srednjeafriško republiko na področju zdravstva, ustvarjanja delovnih mest, obnove poškodovane infrastrukture v Banguiju in krepitev vloge žensk in njihovega ekonomskega vključevanja;
- S. ker je Evropski svet marca 2015 vzpostavil vojaško svetovalno misijo EU v Srednjeafriški republiki (EUMAM RCA), ki naj bi podpirala srednjeafriške oblasti pri pripravi reform varnostnega sektorja na ravni oboroženih sil;
- T. ker je EU od maja 2015 povečala pomoč Srednjeafriški republiki, ki skupaj znaša 72 milijonov EUR, vključno z viri za humanitarno pomoč (10 milijonov EUR svežih sredstev), proračunsko pomočjo (z dodatnimi 40 milijoni EUR) in novim prispevkom v skrbniški sklad EU za to državo (dodatnih 22 milijonov EUR);
- U. ker je EU 15. julija 2014 vzpostavila prvi večstranski skrbniški sklad za podporo Srednjeafriški republiki, ki naj bi omogočil prehod iz odzivanja v izrednih razmerah na dolgoročno razvojno pomoč;
1. je izjemno zaskrbljen zaradi razmer v Srednjeafriški republiki, ki bi lahko državo pripeljale na rob državljanske vojne, če nasilje, ki ga doživlja v zadnjem času, ne bo zaustavljeno; obžaluje smrtne primere ter izreka sožalje družinam žrtev in vsemu prebivalstvu;
 2. ostro obsoja napade na humanitarne organizacije in zasebne domove med zadnjim izbruhom nasilja; poziva, da je treba humanitarnim delavcem zagotoviti prosto gibanje, da bodo lahko prišli do civilistov, ki potrebujejo pomoč, zlasti do razseljenega prebivalstva; opozarja, da skoraj pol milijona notranje razseljenih oseb nujno potrebuje hrano, zdravstveno oskrbo, vodo, komunalne in sanitarne storitve, zatočišče in osnovne gospodinjske potrebščine;
 3. poziva oblasti v Srednjeafriški republiki, naj se osredotočijo na odpravljanje nekaznovanja in ponovno vzpostavitev pravne države, med drugim naj privedejo pred sodišče vse, ki so odgovorni za nasilje; pozdravlja ustanovitev posebnega kazenskega sodišča, ki bo preiskovalo in preganjalo hude kršitve človekovih pravic, storjene v državi od leta 2003, in poudarja, da mora nujno začeti delovati; želi poudariti, da je tehnična in finančna podpora bistvena za njegovo delovanje; poziva, da je treba čim prej sklicati mednarodno donatorsko srečanje; spodbuja oblasti v Srednjeafriški republiki, naj sprejmejo učinkovit in pregleden postopek zaposlovanja na sodišču;

Četrtek, 08. oktober 2015

4. izraža priznanje Gospodarski skupnosti srednjeafriških držav za njeno osrednjo vlogo pri vzpostavitvi procesa tranzicije in odločno stališče, ki ga je zavzela pri posvetovanjih v Adis Abebi 31. januarja 2015 o vseh vzporednih pobudah, ki bi lahko ogrožale sedanja prizadevanja mednarodne skupnosti za ponovno vzpostavitev miru, varnosti in stabilnosti v Srednjeafriški republiki;
5. pozdravlja dosedanja prizadevanja prehodne vlade, vendar poziva prehodne oblasti v Srednjeafriški republiki in mednarodno skupnost, naj odpravijo glavne vzroke za krizo, kot so splošna revščina, gospodarske razlike in neenakosti, naraščanje brezposelnosti in bogastvo naravnih virov države, ki ni prerazporejeno prek državnega proračuna; poziva k sprejetju celovitega pristopa, ki bo osredotočen na varnost, humanitarno pomoč, stabilizacijo in gospodarsko oživitve;
6. poziva mednarodno skupnost, naj v tem odločilnem času podpre politični proces v Srednjeafriški republiki, okrepi skupna prizadevanja za olajšanje političnega dialoga, vzpostavi zaupanje in zagotovi mirno sobivanje verskih skupnosti v državi; poziva vlado Srednjeafriške republike, naj da prednost obnovi izobraževalnega sistema, da bi omogočila dolgoročno miroljubno sobivanje;
7. obžaluje, da se milice še naprej krepijo, čeprav so Združeni narodi proglasili embargo na orožje; poziva vse strani, naj spoštujejo sporazum o razoroževanju, ki je bil podpisan 10. maja 2015; poudarja, da mora biti razorožitev oboroženih skupin najpomembnejša prednostna naloga, zlasti pred bližajočimi se predsedniškimi in splošnimi volitvami v Srednjeafriški republiki, ki naj bi potekale konec leta;
8. poziva Afriško unijo in Evropsko unijo, naj z vsemi ustreznimi ukrepi in orodji pomagata prehodni vladi, da bo ustavila pogrezanje že tako krhke države in medetnično nasilje, odvzela moč sprtim milicam ter zagotovila prehod v delujočo, vključujočo in demokratično državo, zlasti z instrumentom za stabilnost in mir, mirovno pomočjo za Afriko in afriškimi rezervnimi enotami;
9. pozdravlja vzpostavitev banguijskega foruma za spravo in mir in poziva, naj v njem brezpogojno sodelujejo vsi politični, vojaški in verski voditelji, pa tudi lokalne skupnosti in civilna družba; vztraja, da je treba izvesti demokratične volitve;
10. poziva Komisijo, države članice in druge mednarodne akterje, naj naredijo vse, kar je v njihovi moči, da bi podprli organizacijo volitev, ki je predvidena v prehodnem načrtu, zlasti tako, da bi prispevali k programu za nudenje pomoči pri izvedbi volitev, ki ga upravlja Program Združenih narodov za razvoj, in tako omogočili, da bi volitve potekale pred koncem tega leta, s čimer bi izpolnili glavno točko prehodnega načrta;
11. ponavlja svojo podporo neodvisnosti, enotnosti in teritorialni celovitosti Srednjeafriške republike; želi opomniti na pravico prebivalstva do samoodločbe brez zunanje vmešavanja;
12. zatrjuje svojo podporo Združenim narodom, mirovnim silam v okviru misije MINUSCA in francoskemu vojaškemu kontingentu v operaciji Sangaris pred bližajočimi se volitvami, ki bodo potekale pred koncem leta; ostro obsoja vse poskuse, da bi preprečili prizadevanja za stabilnost;
13. želi spomniti, da se bo prehodno obdobje končalo 30. decembra 2015; poziva nacionalne oblasti, naj s podporo misije MINUSCA in sil v okviru operacije Sangaris vzpostavijo mir v državi, še posebej v Banguiju, da bi volitve, če je le mogoče, potekale v načrtovanem času;
14. pozdravlja vojaško svetovalno misijo EU v Srednjeafriški republiki in začetek projektov, s katerimi bi ponovno uvedli policijske in žandarmerijske zmogljivosti za zagotavljanje v skupnost usmerjenega policijskega dela in nadzor izgrediv, vzpostavili skupno operativno poveljstvo, okrepili sodstvo in ponovno usposobili zapore;

Četrtek, 08. oktober 2015

15. ostro obsoja vse oblike nasilja nad otroki in ženskami ter poziva vse milice in nedržavne oborožene skupine, naj odložijo orožje, ustavijo vse oblike nasilja in iz svojih vrst nemudoma izpustijo otroke; poziva vse deležnike, naj se zavežejo varstvu otrokovih pravic in preprečijo nadaljnje nasilje nad otroki in njihovo zlorabo; poziva, da je treba dekletom in ženskam, ki so bile žrtve nasilja v oboroženem konfliktu, ponuditi vse storitve spolnega in reproduktivnega zdravja;
16. poziva trgovce z diamanti v Srednjeafriški republiki, naj zagotovijo ustrezno skrbnost v verigi preskrbe z diamanti iz te države, in mednarodna diamantna podjetja, naj postopajo v skladu s kimberlyskim procesom; poziva oblasti v Srednjeafriški republiki in tuja podjetja, naj pomagajo okrepiti upravljanje v ekstraktivnem sektorju in pri tem upoštevajo pobudo za preglednost v ekstraktivni industriji;
17. poziva mednarodna diamantna podjetja, naj natančno preverjajo izvor diamantov, da bi preprečila zaostrovanje konflikta s kupovanjem nezakonito pridobljenih in trženih diamantov iz Srednjeafriške republike; poziva evropska podjetja, ki trgujejo z lesnimi podjetji v Srednjeafriški republiki, naj spoštujejo uredbo EU o lesu, in Evropsko unijo, naj jo dosledno izvaja, ko gre za izvoznike lesa iz te republike;
18. poziva oblasti v Srednjeafriški republiki, naj pripravijo nacionalno strategijo za preprečevanje mrež, ki nezakonito izkoriščajo naravne vire in z njimi trgujejo;
19. poziva države, katerih vojniki so zakrivali spolne zlorabe na mirovnih misijah v Srednjeafriški republiki, naj jih privedejo pred sodišče, saj nekaznovanost ni sprejemljiva; poudarja, da je nujno preoblikovati mirovne sile, tako da se vzpostavi delujoč in pregleden nadzorni mehanizem odgovornosti; je prepričan, da se lahko tako huda kazniva dejanja zmanjšajo in preprečijo tudi z usposabljanjem in izobraževanjem;
20. poziva Srednjeafriško republiko, njene sosednje države in druge države članice Mednarodne konference o območju Velikih jezer, naj sodelujejo na regionalni ravni ter se borijo proti regionalnim kriminalnim mrežam in oboroženim skupinam, ki so udeležene pri nezakonitem izkoriščanju in tihotapljenju naravnih virov, tudi zlata in diamantov, ter divjem lovu in tihotapljenju prostoživečih živali in rastlin;
21. poziva EU, naj naredi vse, kar je v njeni moči, da bi zagotovila bolj usklajeno in učinkovito pomoč prebivalstvu Srednjeafriške republike; hkrati pozdravlja, da so EU in države članice zaradi vse večjih potreb okrepile humanitarno delovanje v tej državi; poudarja, da je treba v državi zagotoviti življenjsko potrebno pomoč vsem, ki jo potrebujejo, pa tudi beguncem v sosednjih državah;
22. obžaluje, da so milice uničile javne arhive in registre; poziva EU, naj pomaga obnoviti javni register v Srednjeafriški republiki in prepreči nepravilnosti na volitvah;
23. poziva države članice in donatorje, naj povečajo prispevke v sklad EU za Srednjeafriško republiko, tj. skrbniški sklad Békou, ki je namenjen stabilizaciji in obnovi Srednjeafriške republike, in pri tem upoštevajo, da je treba programe obnove in razvojne programe bolje povezati s humanitarnim odzivom;
24. poziva EU, Afriško unijo in mednarodno skupnost, naj pomagajo beguncem iz Srednjeafriške republike, ki so se zatekli v sosednje države;
25. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje prehodnim vladnim oblastem v Srednjeafriški republiki, Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Federici Mogherini, varnostnemu svetu OZN, generalnemu sekretarju OZN, institucijam Afriške unije, Evropski službi za zunanje delovanje, skupni parlamentarni skupščini AKP-EU in državam članicam Evropske unije.